

Original Article

Detection and Molecular Investigation of *Bean common mosaic virus* (BCMV) in Saffron Fields of Khaf City

Hassan Fallah¹, Seyedeh Atefeh Hosseini^{2*}

1- M.Sc. in Plant Pathology, Department of Plant Protection, Faculty of Agriculture, University of Birjand, Iran.

2- Associate Professor of Plant Pathology, Department of Plant Protection, Faculty of Agriculture, University of Birjand, Birjand, Iran.

* Corresponding author Email: ahosseini@birjand.ac.ir

Received 11 March July 2024; Accepted 21 May 2024

Extended abstract

Introduction: Saffron with the scientific name *Crocus sativus* L belongs to the lily family (*Iridaceae*) and is one of the important economic and strategic products of Iran, which is important to investigate its limiting factors. In order to detect and identify *Common bean mosaic virus* as one of the limiting factors in saffron farms, sampling of 705 samples of saffron in Khorasan Razavi province, Khaf city was carried out during the spring of 1402. The saffron samples had mosaic symptoms, dwarfism, plant deformity and zigzagging, which were transferred to the laboratory under cool conditions. In the RT-PCR test, using specific primers of the nucleoprotein gene, in three saffron samples, a fragment of 343 pairs was found. They were reproduced and sent to Macrogen Korea for sequencing. The results confirmed the infection of three saffron samples with the mentioned virus, and in the genealogy studies of three saffron isolates in the nucleoprotein coding region of the mentioned virus, compared to the world isolates available in the gene bank, which were related to different geographical regions, five separate groups were formed, from three Iranian isolate related to saffron, two isolates (B1, B2) were placed in group 4 close to isolates from Brazil and one isolate (B3) was placed in group 5 close to two isolates from Iran (Ahvaz and Zanjan). The most similarity of the isolates in this research was between two Iranian isolates B1 and B2 with three isolates MW534342, MW534343 and MW534344 from the country of Zambia from the African continent with a similarity percentage of 99% and also the least similarity of the Iranian isolates B1, B2 and B3 with isolate KC702888 from Iran in Lorestan with a similarity level of 71%.

Material and Methods: In order to detect and identify *Bean common mosaic virus* as one of the limiting factors in saffron farms, sampling of 705 samples of saffron in Khorasan Razavi province, Khaf city was carried out during the spring of 1402. The saffron samples had mosaic symptoms, dwarfism, plant deformity and zigzagging, which were transferred to the laboratory under cool conditions. Their total RNA was extracted

and then RT-PCR test, using specific primers of the coat protein gene was carried out, in three saffron samples, a fragment of 343 base pairs was amplified. The amplified fragments were reproduced, then extracted from gel and sent to Macrogen Korea for sequencing.

Results and Discussion: The results confirmed the infection of three saffron samples with the mentioned virus, and in the phylogeny studies of three saffron isolates in the nucleoprotein coding region of the mentioned virus, compared to the world isolates available in the gene bank, which were related to different geographical regions, five separate groups were formed, from three Iranian isolate related to saffron, two isolates (B1, B2) were placed in group 4 close to isolates from Brazil and one isolate (B3) was placed in group 5 close to two isolates from Iran (Ahvaz and Zanjan). The most similarity of the isolates in this research was between two Iranian isolates B1 and B2 with three isolates MW534342, MW534343 and MW534344 from the country of Brazil from the African continent with a similarity percentage of 100% and also the least similarity of the Iranian isolates B1, B2 and B3 with isolate KC702888 from Iran in Lorestan with a similarity level of 71%.

Conclusion: This is the first survey of this virus in Razavi Khorasan that showed the infection of saffron field of Khafe city as one of the major areas of production of this product. Phylogenetic analysis of this virus showed that khaf isolates were located in two different groups that could be the result of different sources for entering of this virus in this area.

Conflict of Interest :Authors declared no conflict of interest.

Keywords: Coat protein, Khaf, PCR, Phylogeny, Sequence, Specific primers.

نشریه پژوهش‌های زعفران (دو فصلنامه)

جلد دوازدهم، شماره اول، بهار و تابستان ۱۴۰۳

شماره صفحه: ۱۵-۲۷

doi: <http://dx.doi.org/10.22077/JSR.2024.7414.1233>

مقاله پژوهشی

ردیابی و بررسی مولکولی ویروس موزائیک معمولی لوبيا (BCMV) در مزارع زعفران شهرستان خواف

حسن فلاح^۱، سیده عاطفه حسینی^{*۲}

۱- دانش آموخته کارشناسی، ارشد بیماری شناسی گیاهی، گروه گیاهپزشکی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه بیرجند، بیرجند، ایران.

۲- دانشیار، بیماری شناسی گیاهی، گروه گیاهپزشکی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه بیرجند، بیرجند، ایران.

*ahosseini@birjand.ac.ir مسئول:

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۱۲/۲۱؛ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۴/۰۱

چکیده

زعفران با نام علمی *Crocus sativus* L متعلق به خانواده زنبقیان (*Iridaceae*) از محصولات مهم اقتصادی واستراتژیک کشور می باشد، که بر سی عوامل محدود کننده آن حائز اهمیت است. به منظور ردیابی و شناسایی ویروس موزائیک معمولی لوبيا به عنوان یکی از عوامل محدود کننده در مزارع زعفران، طی بهار سال ۱۴۰۲ نمونه برداری از ۷۰۵ نمونه زعفران استان خراسان رضوی شهرستان خواف شد. نمونه های زعفران دارای علائم موزائیک، کوتولگی، بدشکلی بوته و زیگزاگی شدن بودند که در شرایط خنک به آزمایشگاه منتقل شدند نمونه ها در آزمون RT-PCR و با استفاده از آغازگرهای اخت صا صی ژن نوکلئو پروتئین، در سه نمونه زعفران قطعه ای به طول ۳۴۳ جفت باز تکثیر نمودند که جهت تعیین توالی به شرکت ماکروژن کره ارسال شدند. نتایج موید آلدگی سه نمونه زعفران به ویروس مذکور بود. در بررسی های تبارزایی سه جدایه زعفران در ناحیه کدکننده نوکلئوپروتئین ویروس یادشده همراه با سایر جدایه های موجود در بانک ژن و مربوط به مناطق مختلف جغرافیایی، پنج گروه جدایه ای تشکیل دادند، از سه جدایه ایرانی مربوط به زعفران، دو جدایه (B1,B2) در گروه چهار نزدیک به جدایه هایی از بزریل و یک جدایه (B3) در گروه ۵ نزدیک به دو جدایه از ایران (اهواز و زنجان) قرار گرفت. بیشترین شباهت جدایه ها در این تحقیق بین دو جدایه ایرانی B1 و B2 با سه جدایه MW534342 و MW534343 و MW534344 باز کشیده شد. شور بزریل با درصد شباهت بالای ۹۵٪ مشاهده شد و همینطور کم ترین تشابه جدایه های ایرانی B1، B2 و B3 با جدایه KC702888 از کشور ایران در لرستان با سطح تشابه ۷۱٪ بود.

واژه های کلیدی: آغازگرهای اختصاصی، پر تئین پوششی، تبارزایی، توالی یابی، خواف، واکنش زنجیره ای پلیمراز.

مقدمه

زعفران با نام علمی (*Crocus sativus*) متعلق به خانواده زنبقیان (Iridaceae) گیاهی علفی، که از نظر بیولوژیکی یکساله ولی در شرایط زراعی می‌تواند به عنوان گیاهی چندساله کشت شود (Kochaki et al., 2015). پیازدار و به عنوان یکی از مهم ترین محصولات کشاورزی و گران بهترین ادویه جهان است. که توجه روزافزون به ویژگی‌های زعفران از جمله ویژگی‌های ضد سرطانی، ضدافسردگی و ضدآلرایمیری آن موجب افزایش توجه دانشمندان به این گونه گیاهی در جهت بهبود کیفیت و کمیت تولید آن شده است (Grilli Caiola & Faoro, 2011). ایران بزرگ‌ترین تولیدکننده زعفران در دنیا می‌باشد و استان خراسان رضوی مقام اول تولید در جهان را دارد. و شهرستان خوف یکی از شهرستان‌های این استان خراسان رضوی با سطح زیر کشت ۹۱ هزار هکتار و نزدیک به ۷۶ کشت این محصول است که در شهرستان خوف ۴ هزار و ۲۰۰ هکتار به کاشت زعفران اختصاص دارد. براساس آمار سال ۱۳۹۶/۵/۸۹ درصد از کل زعفران تولید شده در جهان به ایران تعلق دارد. علاوه بر استان نام بردۀ این گیاه در استان خراسان جنوبی و شمالی، (Karbasi, اصفهان، همدان نیز تولید می‌شود (Agrios, 2005; Drijfhout, 1991).

آلدگی گاهی تا ۸۰ درصد خسارت وارد می‌کند بدشکلی برگ‌ها و کوتولگی می‌شود (Drijfhout, 1991). این ویروس سبب پیسک، زردی، ویروس موزائیک معمولی لوبیا اولین بار در سال ۱۹۱۱ از آمریکا توسط دیریجفوت از لوبیا گزارش شد. در ایران برای اولین بار از مزارع لوبیا در منطقه دماوند شناسایی گردید (Najafi, 1969). در بررسی‌های بیشتر نشان داده شد که ویروس موزائیک معمولی لوبیا در اکثر مناطق کشت لوبیا در ایران وجود داشته و از عوامل اصلی کاهش عملکرد لوبیا در ایران است (Shahr-BCMV, 2001). Ayin et al., 2001 مشخص شده است که دارای دو سروتیپ A و B بوده که در حال حاضر به عنوان دو گونه متفاوت معرفی شده‌اند. سروتیپ A به عنوان *Bean common mosaic necrosis virus* گونه BCMNV (BCMN) معرفی گردید. BCMNV روی ژنتیپ های حامل ژن مقاومت غالب I در دمای بالا و پایین روی ارقام لوبیا ایجاد نکروز سیستمیک کشنده می‌کند. در صورتی که سروتیپ دیگر (B) که به عنوان گونه BCMV معرفی شده است تنها علائم موزائیک ایجاد می‌کند (Silbernagel et al., 2001).

برادران و جعفری‌پور (Baradaran & Jafarpour, 1998) پراکنش BCMV را در منطقه مشهد و چناران بررسی نمودند. شهرآیین و همکاران (2001) با استفاده از روش‌های سرولوژی و الکترون میکروسکوپی موفق به شناسایی برخی از عوامل

زعفران با نام علمی (*Crocus sativus*) متعلق به خانواده زنبقیان (Iridaceae) گیاهی علفی، که از نظر بیولوژیکی یکساله ولی در شرایط زراعی می‌تواند به عنوان گیاهی چندساله کشت شود (Kochaki et al., 2015). پیازدار و بهترین ادویه جهان است. که توجه روزافزون به ویژگی‌های زعفران از جمله ویژگی‌های ضد سرطانی، ضدافسردگی و ضدآلرایمیری آن موجب افزایش توجه دانشمندان به این گونه گیاهی در جهت بهبود کیفیت و کمیت تولید آن شده است (Grilli Caiola & Faoro, 2011). ایران بزرگ‌ترین تولیدکننده زعفران در دنیا می‌باشد و استان خراسان رضوی مقام اول تولید در جهان را دارد. و شهرستان خوف یکی از شهرستان‌های این استان خراسان رضوی با سطح زیر کشت ۹۱ هزار هکتار و نزدیک به ۷۶ کشت این محصول است که در شهرستان خوف ۴ هزار و ۲۰۰ هکتار به کاشت زعفران اختصاص دارد. براساس آمار سال ۱۳۹۶/۵/۸۹ درصد از کل زعفران تولید شده در جهان به ایران تعلق دارد. علاوه بر استان نام بردۀ این گیاه در استان خراسان جنوبی و شمالی، (Karbasi, اصفهان، همدان نیز تولید می‌شود (2016).

آلدگی محصولاتی که به صورت رویشی تکثیر می‌شوند مثل زعفران گستردۀ است و تمام گیاهان یک رقم خاص ممکن است به وسیله‌ی یک یا چند ویروس آلدگه شوند. گاهی علائم بیماری ویروسی نسبتاً ضعیف بوده و یا ویروس ممکن است در ارقام آلدگه نهفته یا بدون بروز علائم باشد (Walkey & Webb, 1982). آلدگی ویروسی در چنین گیاهانی عواقب خطرناکی دارد زیرا هنگامی که آلدگی صورت بگیرد ویروس به طور خودکار از طریق اندام‌های تکثیری (مثل پیاز، غده و غیره) به نتاج منتقل می‌شود. توزیع اندام‌های تکثیری آلدگه ممکن است موجب آلدگی کامل یک کلون (همسانه) شود. ارقام قدیمی که برای ده ها سال یا بیشتر از طریق رویشی تکثیر ممکن است به ویروس‌های متعددی آلدگه باشند که موجب از دست دادن جنبه‌ی تجاری آن‌ها می‌شود زیرا ویروس‌ها را نمی‌توان در مزارع آلدگه با استفاده از سوم شیمیایی کنترل نمود (Walkey, 1968).

از خسارت شناسایی عامل بیماریزا هست بنابراین با توجه به علائم مشاهده شده روی زعفران که به صورت موزاییک بود و با توجه به شباهت گیاه شناسی به زنبق، تحقیق حاضر به شناسایی و بررسی مولکولی ویروس روی گیاه زعفران پرداخته است.

مواد و روش ها

تعداد ۷۰۵ نمونه گیاهی مشکوک به ویروس موزاییک معمولی، طی بازدید از مزارع زعفران استان خراسان رضوی- شهرستان خواف ، در اوایل تابستان سال ۱۴۰۲ جمع آوری شد. نمونه های زعفران دارای علائم کوتولگی، کوچک شدن سطح برگ، زردی، موزاییک و زیگزاگی شدن برگ، چروکیدگی و بدشکلی برگها، جمع آوری و بر روی یخ به آزمایشگاه منتقل شد.

بیماریزا لوبیا در برخی مناطق کشور شدند. پیمبری و همکاران (2011) وجود BCMV را در استانهای تهران، کهگیلویه و بویراحمد و فارس گزارش کردند. سالاری و همکاران (2013) BCMV را از اراک و لاهیجان و کرج، نیشابور و زنجان گزارش کردند. تاکنون ویروس موزاییک خیار توسط حمامی و حسینی (Hammami & Hosseini, 2023) موزاییک شدید زنبق توسط طاووسی و حسینی (Tavoosi & Hosseini, 2022) و پژمردگی لکه ای گوجه فرنگی در تحقیقات فرخوند و همکاران (Farrokhvand et al., 2019) در مزارع زعفران استان خراسان جنوبی گزارش شده است. اما گزارشی مبنی بر آلودگی مزارع زعفران به ویروس موزاییک معمولی لوبیا در شهرستان خواف موجود نمی باشد انجام شده در جهان حضور ۱۰۰ درصدی آن را بر روی زعفران تایید نکرده است. اولین قدم در کنترل عامل بیماری برای جلوگیری

جدول ۱. محل جمع آوری نمونه های آلوده

Table 1. Areas of collection of contaminated samples

نام استان Province's name	مناطق نمونه برداری Sampling sites	تاریخ نمونه برداری Sampling date	تعداد نمونه number of samples
خراسان رضوی-خواف Kh. Razavi	عباس آباد Abbas Abad	2023/04/06	36
خراسان رضوی-خواف Kh. Razavi	فدک Fadak	2023/04/07	43
خراسان رضوی-خواف Kh. Razavi	صیدآباد Sayd Abad	2023/04/07	53
خراسان رضوی-خواف Kh. Razavi	مزرعه شیخ Mazrae Sheikh	2023/04/08	46
خراسان رضوی-خواف Kh. Razavi	خواف Khaf	2023/04/09	44
خراسان رضوی-خواف Kh. Razavi	خیر آباد Khair Abad	2023/04/07	52
خراسان رضوی-خواف Kh. Razavi	سلمان Salman	2023/04/06	55
خراسان رضوی-خواف Kh. Razavi	سلامی Salami	2023/04/05	32
خراسان رضوی-خواف Kh. Razavi	شهرک Sharak	2023/04/08	28
خراسان رضوی-خواف Kh. Razavi	سیجاوند Sijavand	2023/04/09	42
خراسان رضوی-خواف Kh. Razavi	حسن آباد Hassan Abad	2023/04/05	62
خراسان رضوی-خواف Kh. Razavi	علی آباد Ali Abad	2023/04/05	34
خراسان رضوی-خواف Kh. Razavi	حاجی آباد Haji Abad	2023/04/08	35
خراسان رضوی-خواف Kh. Razavi	سده Sedeh	2023/04/04	28

16	2023/04/04	میان روڈی Mian rodi	خراسان رضوی- خوف Kh. Razavi
58	2023/04/09	چهارده Chahrdeh	خراسان رضوی- خوف Kh. Razavi
41	2023/04/07	احمدآباد Ahmed Abad	خراسان رضوی- خوف Kh. Razavi

شکل ۱. علائم BCMV بر روی گیاه زعفران
Figure 1. Symptoms of BCMV on saffron plant

جدول ۲- مشخصات آغازگر های اختصاصی BCMV مورد استفاده در واکنش زنجیره ای پلیمراز برای تکثیر بخشی از ناحیه ی پوشش پروتئین (CP)

Table 2- Characteristics of BCMV specific primers used in the polymerase chain reaction for amplification of the coat protein (CP)

1	2	3	4	5	6	7
NO.	Oligo Name	Seq:5-3	MW	Water/Tube(µl)	GC%	Mer
1	BCMVFcP1	مستقیم GCGGAGAATCTGTGCACCTACA	6744.4	195.72	54.55	22
2	BCM-NVcommonR	معکوس GTCCCKTGCAGTGTGCCT	5217.3	253.00	61.11	18

بدین منظور در یک میکروتیوب، ۶ میکرولیتر آب، ۵ میکرولیتر RNA استخراج شده با ۲,۵ میکرولیتر آغازگر معکوس اضافه شد. پس از مخلوط کردن این مواد محلول به مدت یک دقیقه در دما ۹۰ درجه سانتیگراد در دستگاه ترموسایکلر قرار داده شد (جهت از بین بردن ساختمان های ثانویه RNA)، پس از گذشت این زمان نمونه ها را به مدت ۱ دقیقه روی یخ گذاشتند، سپس مواد مرحله دوم که شامل dNTPs، RT buffer، ۲ میکرولیتر، ۱ MMLV reverse transcriptase، ۳,۵ میکرولیتر و ۱ میکرولیتر (شرکت سپیدان آزمایشگاه) با هم مخلوط شد.

استخراج RNA کل به طور عمدی از برگهای جوان و تازه گیاه و با استفاده از کیت استخراج RNA شرکت دناریست (شماره کاتالوگ، FAVNK001) و مطابق دستورالعمل شرکت سازنده انجام گرفت.

آزمون نسخه برداری معکوس- واکنش زنجیره ای پلیمراز در این تحقیق با آغازگر معکوس ویروس موزاییک معمولی لوییا برای سنتز (cDNA) رشته مکمل ساخته شد (جدول ۲).

بررسی نمونه های با علائم موزاییک و زیگزگی شدن برگ، چروکیدگی و بدشکلی برگها، با آزمون PCR نشان داد که نمونه های زغفران در برخی مناطق، آلوده به BCMV هستند و در مجموع ۱۴ نمونه آلوده تشخیص داده شد. در نمونه های زغفران جمع آوری شده از مناطق مختلف و نیز در یک مزرعه مشخص زغفران، تنوع علائم قابل توجهی را در نمونه های آلوده به BCMV نشان داد. برای همین منظور ۳ نمونه از ۱۴ نمونه آلوده که دارای باندهای با وضوح بالاتری بودند پس از خالص سازی از روی ژل، به شرکت ماکروژن کشور کره برای تعیین توالی ارسال شدند. نتایج نشان دهنده تشکیل باند حدود ۳۴۰ جفت بازی می باشد (شکل ۲). نمونه ها با نرم افزار Blastn و XBlastn بررسی شد که بیشترین شباهت را با جدایه برزیل نشان دادند و سپس با نرم افزار Bioedit توالی ها اصلاح و هم ردیف سازی شدند. نهایتاً قطعه ای به طول ۳۴۰ جفت باز مربوط به پروتئین پوششی حاصل شد که در بررسی با نرم افزار Blastn شباهت نزدیکی به جدایه برزیل با شماره MW534342 داشت.

بررسی تبارزایی

درخت تبارزایی بر اساس توالی ژن پروتئین پوششی به طول ۳۴۳ نوکلئوتید که به خوبی خوانش شده بود، ترسیم شد. بررسی تبارزایی جدایه ایرانی ویروس موزاییک معمولی لوبیا و ۲۹ جدایه موجود در بانک ژن با روش Maximum likelihood انجام شد. هم ردیف سازی نمونه های توالی از روی ژل صورت گرفت و باندهای خالص شده به شرکت ماکروژن کشور کره برای تعیین توالی ارسال شد. هم ردیف سازی نمونه های تعیین توالی شده با برنامه Custal W انجام شد (Thompson et al., 1994) درخت تبارزایی ویروسهای شناسایی شده با استفاده از روش Maximum likelihood (ML) و با نرم افزار Mega10 انجام گردید (Tamura et al., 2013). رسم درخت فیلوجنی با Bootstrap 1000 برای ارزیابی صحت شاخه های درونی صورت گرفت. سپس مجموعه داده های هم ردیف شده برای مقایسه درصد همولوژی نوکلئوتیدی در نرم افزار SDTv مورد بررسی قرار گرفت (Muhire et al., 2014).

ماتریکس تشابه رسم شده با نرم افزار SDTv نشان داد که بیشترین شباهت دو جدایه ایرانی B1 و B2 با هم و با جدایه های MW534342، MW534343 و MW534344 از کشور زامبیا از قاره آفریقا با درصد

(جدول ۳). سپس مطابق با دستورالعمل، نمونه ها به مدت یک ساعت در دمای ۴۲ درجه سانتیگراد قرار گرفت.

مراحل انجام آزمون واکنش زنجیره ای پلیمراز

جهت تکثیر رشته DNA مراحل PCR (polymerase chain reaction) انجام گرفت. مواد استفاده شامل: PCR Master Mix، ۱۰ میکرولیتر (سیناکلون)، cDNA ۵ میکرولیتر، آب سه میکرولیتر، آغازگر معکوس و مستقیم هر کدام یک میکرولیتر استفاده گردید. سپس برنامه دمایی PCR با توجه به دمای اتصال آغازگرها برای هر واکنش به منظور مشاهده باند و انجام مکرر آزمون PCR تنظیم شد بدین شکل که یک چرخه در دمای ۹۴ درجه سانتیگراد به مدت ۳۰ ثانیه و به دنبال آن ۳۵ چرخه متعدد از دمای ۹۴ درجه سانتیگراد به مدت پنج ثانیه، دمای ۵۷ درجه سانتیگراد به مدت ۳۵ ثانیه و در ثانیه، دمای ۷۲ درجه سانتیگراد به مدت ۳۵ ثانیه و در نهایت یک چرخه در دمای ۷۲ درجه سانتیگراد به مدت ۱۰ دقیقه انجام شد. محصولات PCR در ژل آگارز یک درصد حاوی رنگ گرین ویور (پارس طوس- ایران) الکتروفورز گردید.

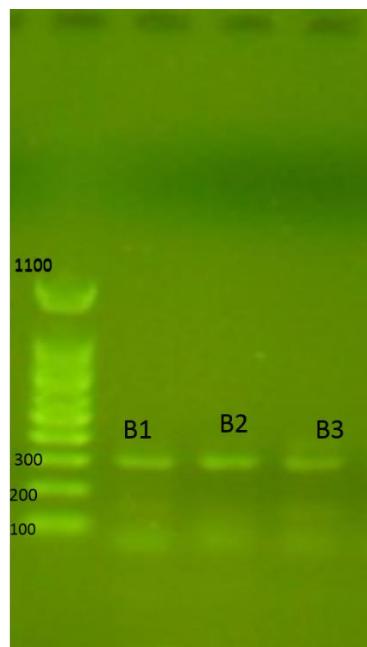
توالی یابی، تجزیه و تحلیل تبارزایی

در این پژوهش از روش با استفاده از کیت خالص سازی از ژل با کیت تکاپوزیست (FAGCK001-2)، خالص سازی باندها از روی ژل صورت گرفت و باندهای خالص شده به شرکت ماکروژن کشور کره برای تعیین توالی ارسال شد. هم ردیف سازی نمونه های تعیین توالی شده با برنامه Custal W انجام شد (Thompson et al., 1994) درخت تبارزایی ویروسهای شناسایی شده با استفاده از روش Maximum likelihood (ML) و با نرم افزار Mega10 انجام گردید (Tamura et al., 2013). رسم درخت فیلوجنی با Bootstrap 1000 برای ارزیابی صحت شاخه های درونی صورت گرفت. سپس مجموعه داده های هم ردیف شده برای مقایسه درصد همولوژی نوکلئوتیدی در نرم افزار SDTv مورد بررسی قرار گرفت (Muhire et al., 2014).

نتایج و بحث

بررسی علائم BCMV و تعیین توالی پروتئین پوششی

شباهت ۱۰۰٪ دارد و همینطور کم ترین تشابه جدایه‌های ایرانی B1، B2 و B3 با جدایه KC702888 از کشور ایران در لرستان با سطح تشابه ۷۱٪ می‌باشد (شکل ۲).

شکل ۲. الکتروفورز ژل آگارز محصول PCR تکثیر شده با آغازگرهای اختصاصی BCMV با باند ۳۴۳ جفت بازی، B1، B2 و B3 به ترتیب مربوط به جدایه‌هایی از خواف، خیرآباد و حسنآباد بود.

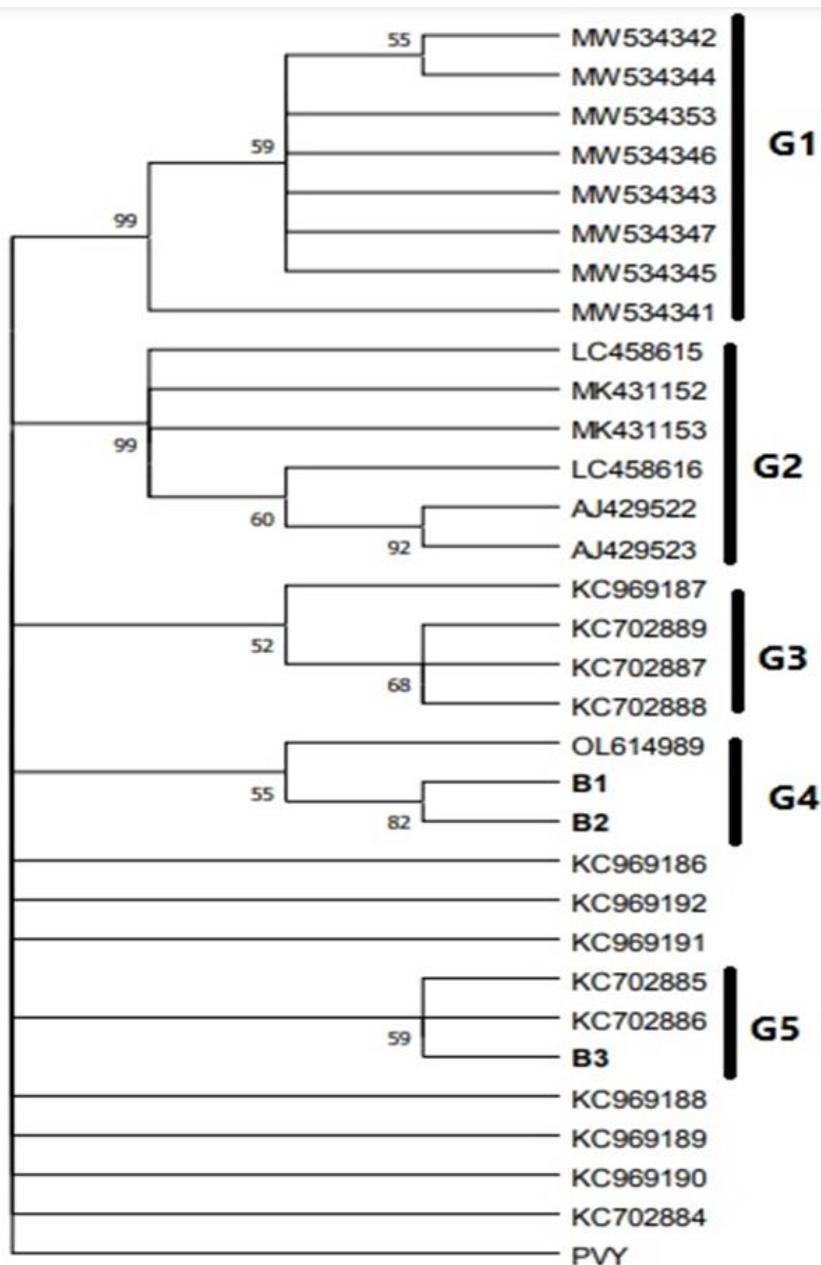
Figure 2. Agarose gel electrophoresis of the amplified PCR product with BCMV specific primers with a band of 343 bp, B1, B2, B3 is related to isolates from Khaf, Kheyrabad and HassanAbad.

جدول ۵. اطلاعات جدایه‌های موجود در درخت تبارزایی

Table 5. Information of the isolates in the phylogenetic tree

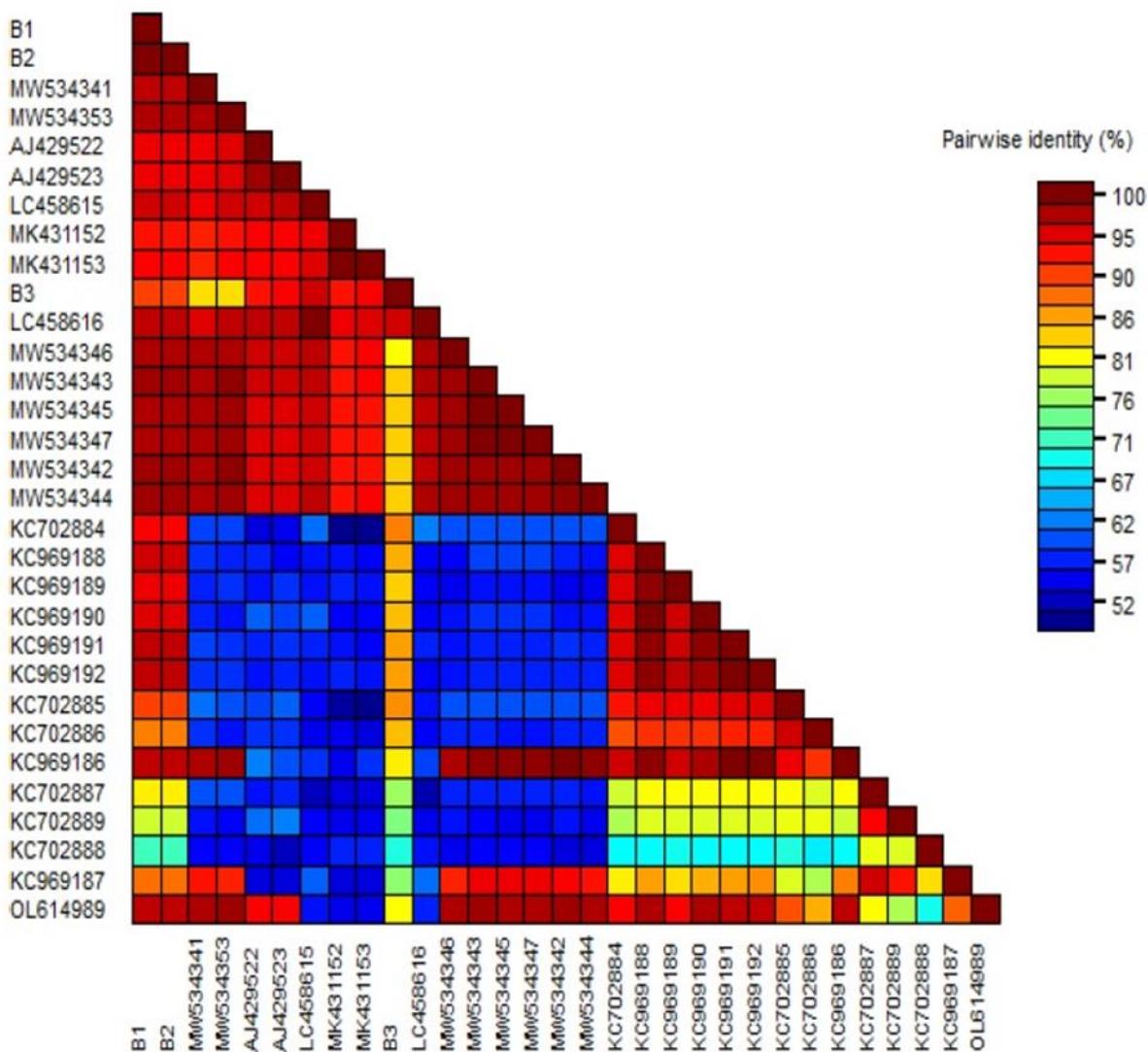
ردیف	نام ایزوله‌ی ویروس	Accession	میزبان	کشور
Row	Virus isolate	Number	Host	Country
1	<i>Bean common mosaic virus</i>	MW534342	<i>Phaseolus vulgaris</i>	Zambia
2	<i>Bean common mosaic virus</i>	MW534344	<i>Phaseolus vulgaris</i>	Zambia
3	<i>Bean common mosaic virus</i>	MW534353	<i>Phaseolus vulgaris</i>	Zambia
4	<i>Bean common mosaic virus</i>	MW534346	<i>Phaseolus vulgaris</i>	Zambia
5	<i>Bean common mosaic virus</i>	MW534343	<i>Phaseolus vulgaris</i>	Zambia
6	<i>Bean common mosaic virus</i>	MW534347	<i>Phaseolus vulgaris</i>	Zambia
7	<i>Bean common mosaic virus</i>	MW534345	<i>Phaseolus vulgaris</i>	Zambia
8	<i>Bean common mosaic virus</i>	MW534341	<i>Phaseolus vulgaris</i>	Zambia
9	<i>Bean common mosaic virus</i>	LC458615	<i>Dolichos lablab</i>	India
10	<i>Bean common mosaic virus</i>	MK431152	<i>Vigna unguiculata</i>	Brazil

Brazil	<i>Vigna unguiculata</i>	MK431153	<i>Bean common mosaic virus</i>	11
India	<i>Dolichos lablab</i>	LC458616	<i>Bean common mosaic virus</i>	12
French Polynesia	<i>Vanilla tahitensis J.W. Moore</i>	AJ429522	<i>Bean common mosaic virus</i>	13
French Polynesia	<i>Vanilla tahitensis J.W. Moore</i>	AJ429523	<i>Bean common mosaic virus</i>	14
Iran	<i>common bean</i>	KC969187	<i>Bean common mosaic virus</i>	15
Iran: Fars,	<i>Phaseolus vulgaris cv. Red kidney</i>	KC702889	<i>Bean common mosaic virus</i>	16
Iran: Fars,	<i>Phaseolus vulgaris cv. Red kidney</i>	KC702887	<i>Bean common mosaic virus</i>	17
Iran: Lorestan	<i>Phaseolus vulgaris cv. Red kidney</i>	KC702888	<i>Bean common mosaic virus</i>	18
Brazil	<i>Crotalaria juncea</i>	OL614989	<i>Bean common mosaic virus</i>	19
Iran	<i>common bean</i>	KC969186	<i>Bean common mosaic virus</i>	20
Iran	<i>common bean</i>	KC969192	<i>Bean common mosaic virus</i>	21
Iran	<i>common bean</i>	KC969191	<i>Bean common mosaic virus</i>	22
Iran: Zanjan	<i>Phaseolus vulgaris cv. Red kidney</i>	KC702885	<i>Bean common mosaic virus</i>	23
Iran: Ahvaz	<i>Phaseolus vulgaris cv. Red kidney</i>	KC702886	<i>Bean common mosaic virus</i>	24
Iran	<i>common bean</i>	KC969188	<i>Bean common mosaic virus</i>	25
Iran	<i>common bean</i>	KC969189	<i>Bean common mosaic virus</i>	26
Iran	<i>common bean</i>	KC969190	<i>Bean common mosaic virus</i>	27
Iran: Fars,	<i>Phaseolus vulgaris cv. Red kidney</i>	KC702884	<i>Bean common mosaic virus</i>	28
Brazil	<i>Physalis peruviana</i>	MW700084	<i>Potato virus Y</i>	29

شکل ۳. درخت تبارزایی رسم شده بر اساس ترادف نوکلئوتیدی ژن پروتئین پوششی جدایه های ویروس موزائیک معمولی لوبيا مربوط به سه جدایه زعفران و جدایه های موجود در بانک ژن با استفاده از نرم افزار MEGA6 و روش Maximum likelihood

Figure 3. The phylogeny tree drawn based on the nucleotide synonym of the protein coat gene of common bean mosaic virus isolates related to the three saffron isolates and the isolates in the gene bank using 6 MEGA software and the Maximum likelihood method.

شکل ۴. مقایسه درصد همولوژی نوکلئوتیدی پروتئین پوششی سه جدایه ایرانی (B1، B2 و B3) و جدایه های موجود در بانک ژن به روش Clustal W با برنامه SDTv.

Figure 4. Comparison of nucleotide homology percentage of coat protein of three Iranian isolates (B1, B2 and B3) and isolates available in gene bank using Clustal W method with SDTv program.

های هرز ویژه ای نیز به عنوان میزبانان مناسب شته ها شناخته شوند، این موضوع نیز میتواند جهت ریشه کنی یا سمپاشی با حشره کش موثر باشد تا در طی فصل از طریق شته ها روی گیاه اصلی منتقل نشود. دلیل جدا شدن سه جدایه این تحقیق و قرار گیری آن در دو گروه می تواند به دلیل تغییرات صورت گرفته در سطح آمینو اسیدی و نوترکیبی این جدایه ها باشد. از طرف دیگر نوترکیبی که نقش زیادی در تکامل و سازگاری ویروس بازی می کند (کرک ماز، ۲۰۰۸). بنابراین بروز نوترکیبی در سه جدایه ایرانی این تحقیق،

نتیجه گیری

در این تحقیق به ردیابی و بررسی تبارزایی ویروس موزاییک معمولی لوبیا بر روی گیاه زعفران در استان خراسان رضوی شهرستان خوفاف و پراکنش نسبی آن پرداخته شده است و همچنین احتمال اینکه بعضی از علف های هرز مزارع زعفران به این ویروس نیز آلودگی باشند هست که ناقلين می توانند با فعالیت خود در طی فصل پاییز و بهار، ویروس را بر روی گیاه زعفران انتقال دهند. همچنین فعالیت ناقل شته ای در مناطق مختلف، روی میزان آلودگی و موفقیت آن اثر گذار است. اگر علف

این تحقیق آلودگی طبیعی این ویروس برای اولین بار بر روی زعفران ردیابی می‌شود گیاه زعفران دارای اهمیت اقتصادی بسیار بالا بوده و نقش مهمی در اقتصاد ایران بازی می‌کند. بنابراین بررسی عوامل خسارت‌زای آن حائز اهمیت است.

در حین سازگاری با میزبان جدید محتمل است. علیرغم اینکه علائم ویروسی در بسیاری از نمونه‌ها قابل مشاهده بود اما آلودگی به ویروس مذکور در آن‌ها گزارش نشد و احتمال می‌رود به سایر ویروس‌های آلوده زعفران که نیاز به بررسی بیشتری دارد آلوده باشند. بر اساس نتایج

منابع

- Agrios, G. (2005) Plant Pathology. 5th edn. London: Elsevier Academic Press. pp 845-847.
- Bradran, Gh. & Jafarpour, B. (1998). *Investigating the presence of normal bean mosaic virus and cucumber mosaic virus in bean fields in Mashhad and Chenaran region*. The 13th Congress of Medicinal Plants of Iran-Karaj, 1-5; 163-157.
- Drijfhout, E. (1991). *Bean common mosaic virus*. In: Compendium of Bean Diseases, Hall, R., Led. APS Press, USA. p. 37-39.
- Farokhvand, S., Hosseini, S.A., Salari, K. & Aminifard, M.H., (2019). Serological and molecular detection of Tomato spotted wilt virus on some weed reservoirs of saffron fields. *Journal of Saffron Research*, 6 (2): 167-177.
- Grilli Caiola, M. & Faoro, F. (2011). Latent virus infections in *Crocus sativus* and *Crocus cartwrightianus*. *Phytopathologia Mediterranea*, 50, 175-182.
- Hammami, A. & Hosseini, S.A., (2023). Detection and molecular investigation of Cucumber mosaic virus in saffron fields in Boshruye city. *Journal of Saffron Research*. 11 (2): 314-327.
- Karbasi, A. (2016). *Economic and social analysis of saffron cultivation in Torbat Heydarieh city*. The second vision conference of Torbet Heydarieh region in 1404 horizon, Torbet Heydarieh University, Iran.
- King, A. M. Q., Adams, M. J., Carestens, E. B. & Lefkowitz, E. J., (2012). Virus taxonomy classification and nomenclature of viruses. Ninth report of the international committee on taxonomy of viruses. ELSEVIER , 1327 pp.
- Kochaki, A.R., Karbasi, A.R. & Sidi, S.M. (2015). Investigating some reasons for the decrease in saffron yield during the last 93 years. *Saffron Agriculture and Technology*, 5(2): 107-122.
- Muhire, B. M., Varsani, A. & Martin, D. P. (2014). SDT: A virus classification tool based on pairwise sequence alignment and identity calculation. *PloS one*, 9, 1-8.
- Najafi, G. (1969). Breed of bean mosaic virus in Iran and study about it. *Journal of Plant Diseases*, 5, 124-133.
- Pembari, M., Kohi Habibi, M., Musahebi, G. & Izad Panah, K. (2011). Investigating common bean mosaic virus (BCMV) in several provinces of the country and three bean genotypes. *Bulletin of plant protection*, 25(3), 257-250.
- Salari, N., Saidmusavi, M., Shahrayin, N., Ghorbani, Sh. & Maleki, M. (2013). Identification and diagnosis of common bean mosaic virus and common necrotic mosaic virus of bean using Immunocapture RT-PCR method. *New Journal of Cell-Molecular Biotechnology*. 3, 11.
- Shahrayin, N., Hosni Mehraban, A., Purdavai, H., Beizai, A., Doud, M. & Benanj, K. (2001). Determining genetic sources of resistance to the three important bean viruses BCMNV, BYMV and BCMV, Khomein and Borujerd station research project, published by the Agricultural Research, Education and Promotion Organization.
- Silbernagel, M. J., Mink, G. I., Zhao, R. L. & Zheng, G. Y. (2001). Phenotypic recombination between bean common mosaic and bean common mosaic necrosis potyviruses *in vivo*. *Archives of Virology*, 146, 1007-1020.
- Tamura, K., Stecher, G., Peterson, D., Filipski, A. & Kumar, S. (2013). MEGA X: molecular evolutionary genetics analysis version 6.0. *Molecular Boil Evolution*., 30, 2725-2729.
- Tavoosi, M., Hosseini & S.A., 2022. Molecular detection and Investigation of irish severe mosaic virus in saffron fields of Razavi and South Khorasan. *Journal of Saffron Research*, 9 (2) : 323-334.
- Thompson, J. D., Higgins, D. G. & Gibson, T. J. (1994). CLUSTAL W: improving the sensitivity of progressive multiple sequence alignment through sequence weighting, position-specific gap penalties and weight matrix choice. *Nucleic Acids Research*, 22 (22), 4673-4680.

- Walkey, D. G. A. & Webb, M. J. W. (1982). Internal necrosis in stored white cabbage caused by *Turnip mosaic virus*. *Annals of Applied Biology*, 89(3), 435-441.
- Walkey, D. G. A. (1968). The production of virus-free rhubarb by apical tip-culture. *Journal of Horticultural Science*, 43(3), 283-287.

COPYRIGHTS

© 2024 by the authors. Published by University of Birjand – Saffron Research Group. This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

